

НАРЕДБА № 79 от 11.03.2013 г. за придобиване на квалификация по професията „Компютърен аниматор“

Обн. - ДВ, бр. 29 от 22.03.2013 г., в сила от 22.03.2013 г.

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 213050 „Компютърен аниматор“ от област на образование „Изкуства“ и професионално направление 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 213050 „Компютърен аниматор“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 2130501 „Компютърна анимация“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 3 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 213050 „Компютърен аниматор“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Компютърен аниматор“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Стефан Воденичаров

Приложение към чл. 2
Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по
професията „Компютърен аниматор“

Професионално направление:		
213	Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти	
Наименование на професията:		
213050	Компютърен аниматор	
Специалност:		Степен на професионална квалификация
2130501	Компютърна анимация	Трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Компютърен аниматор“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието, младежта и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 1.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г., Заповед № РД-09-638 от 23.05.2012 г. и Заповед № РД-09-59 от 21.01.2013 г., актуализирана със Заповед № РД-09-182 от 25.02.2013 г.) входящото минимално образователно равнище е:

- за ученици - завършен седми клас, при срок на обучение 5 години или завършено основно образование при срок на обучение 4 години, или завършено основно образование или завършен клас от средното образование със срок на обучение до 4 години (за училищата по изкуствата) (рамкова програма В);

- за лица, навършили 16 години - завършено средно образование или придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити (рамкова програма Е).

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията по рамкова програма В не се изисква учениците да притежават професионална квалификация или професионален опит по други сродни професии. За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията по рамкова програма Е не се изисква лицата, навършили 16 години, да притежават професионална квалификация или професионален опит по други сродни професии.

При обучение по професията „Компютърен аниматор“ на лица, придобили професионална квалификация или преминали професионално обучение по друга професия или част от професия от направления 213 „Аудио-визуални

изкуства и техники; производство на медийни продукти", 211 „Изящни изкуства", общите за професиите професионални компетенции се зачитат и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по съответните професии.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Компютърният аниматор създава или участва в създаването на анимационни филми с рекламна, развлекателна, познавателна и други цели с помощта на компютърна техника. Компютърният аниматор проектира и разработва компютърно обработени дву- и тримерни изображения на обекти - хора, животни или предмети; добавя различни движения на обектите; създава околна среда; прилага визуални и аудиоефекти, говор и музика.

В своята работа той използва множество специализирани програмни продукти и технически устройства. В процеса на проектиране и създаване на обекти и околна среда компютърният аниматор работи с програми за векторна и растерна графика, таблет и скенер. С помощта на програмите за обработка на графични изображения и на техническите устройства аниматорът извършва различни геометрични трансформации над обектите, комбинира части от различни обекти и изображения, оцветява обекти или прилага ефекти върху тях, пренася обекти и изображения от хартиен в електронен формат. При създаване на отделните движения на обектите аниматорът използва компютърни програми за анимация чрез ключови кадри или компютърно синтезиране на движения между начална и крайна фаза, изгражда пространствени сцени и придава реалистичност на обектите, като използва различни текстури.

Компютърният аниматор трябва да има добри знания и умения за работа с програмите за създаване и обработка на графични изображения и анимация на обекти, да познава техните характеристики и възможности, да използва ефективно инструментите, с които те разполагат. Наред с това трябва да умее да рисува, да познава закономерностите на перспективата и композицията, да има пространствено мислене и въображение, да бъде творческа личност и да умее да генерира идеи.

За успешното упражняване на професията компютърният аниматор трябва добре да организира работата си, да спазва срокове, да притежава умения за работа в екип, да умее да представя и защитава с аргументи творческите си идеи и проекти.

Компютърният аниматор трябва да владее чужд език, да умее да учи бързо и да бъде в крак с новостите в технологиите и продуктите в динамично развиващата се област на компютърната анимация. Той може да работи в рекламна агенция, в студио или като самонаето лице, което изисква да познава стопанското управление на държавата, трудовото законодателство и да има познания в областта на предприемачеството. Работното му място е оборудвано с компютърна конфигурация, различни периферни устройства като таблет и скенер, както и средства за рисуване.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Компютърен аниматор“, могат да продължат обучението си по друга професия от областта „Изкуства“, като обучението им по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления, и част от отрасловата задължителна професионална подготовка и специфичната за професията задължителна професионална подготовка се зачита.

За повишаване на професионалната си квалификация компютърният аниматор може да посещава семинари, курсове и други форми за продължаващо професионално развитие.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) 2011, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., № РД-01-426 от 30.05.2011 г., № РД-01-529 от 30.06.2011 г., № РД-01-533 от 30.06.2011 г., № РД-01-952 от 29.12.2011 г. и № РД-01-586 от 6.07.2012 г.

Съгласно НКПД придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Компютърен аниматор“ може да заема длъжности от единична група 2166 „Графични и мултимедийни дизайнери“, както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

Придобилите трета степен на професионална квалификация могат да работят във фирми и организации от различни сфери и с различен предмет на дейност.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
- умее да формулира проблеми, задава въпроси, прави отчет за извършената работа, установява и поддържа делови отношения;
- познава стопанското устройство на страната, разбира съществуващите икономически отношения, процеси и явления и прави изводи за факторите, които ги пораждат;
- познава трудовото законодателство, определящо неговия статут, права и задължения;
- ръководи и умее да работи в екип, като участва активно при разпределение на задачите, съдейства на членовете на екипа при изпълнението им и търси помощ от тях; носи отговорност;
- осъществява ефективни работни взаимоотношения с колегите си;
- съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията и целенасочено планира участието си в различни форми за продължаващо професионално усъвършенстване;
- демонстрира творчески идеи, подходи и умения;
- умее да намира информация в интернет, работи със специализирани програмни продукти и продукти за създаване на документи;
- владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна устна и писмена комуникация по професионални и други теми;
- спазва професионалната етика и има етично поведение.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- характеризира различните видове печатни и електронни медии;
- умее да работи с различни видове периферни устройства - скенер, таблет, принтер;
- познава характеристиките и разпознава основните епохи и стилове в изобразителното изкуство;
- спазва последователността на етапите при създаване на дизайн на различни продукти;
- прилага изискванията и принципите за изграждане на композиция;
- познава въздействието на различните форми и цветове в графичния дизайн;
- анализира различни дизайнерски решения, като използва характерната терминология и изразни средства.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Компютърен аниматор“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- използва специализирани програмни продукти за обработка на изображения;
- прилага различни техники при създаване и обработка на графични изображения;
- създава обекти за анимация с помощта на компютърни програми;
- познава технологиите и техниките за компютърно анимиране на обекти;
- работи със специализирани програми за създаване на анимационни филми;
- умее да създава реалистични движения на обекти в дву- и тримерно пространство;
- прилага визуални и аудиоэффекти към анимирани обекти;
- създава анимационни филми с определена тематика.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
<i>Общи за професия 213050 Компютърен аниматор</i>	
1. Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд	1.1. Знае и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Знае и прилага правилата за пожарна и аварийна безопасност 1.3. Познава различните видове компютърна техника, вредните въздействия на различните устройства и правилата за безопасна работа с тях 1.4. Оказва първа помощ при възникване на инцидент 1.5. Реагира адекватно при инциденти на работното място 1.6. Познава и спазва изискванията за опазване на околната среда
2. Спазва изискванията на трудовото	2.1. Познава изискванията на Кодекса на труда по отношение на трудовата дисциплина, спазването на работното време,

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
законодателство	<p>задължителните почивки, отпуските</p> <p>2.2. Познава видовете договори за полагане на труд, формите на заплащане, правата и задълженията си</p> <p>2.3. Описва структурата на различните видове фирми и организации</p> <p>2.4. Описва структурата, съдържанието и различните видове трудови договори, заявления за отпуски, постъпване и напускане на работа</p> <p>2.5. Осъществява конструктивна комуникация в работния екип</p>
3. Използва устройствата и програмите от дадена компютърна система	<p>3.1. Изготвя различни видове документи, свързани с професионалната дейност</p> <p>3.2. Намира необходимата документация, спецификации и стандарти в интернет</p> <p>3.3. Използва различните периферни устройства в дадена компютърна система – принтер, скенер и др., при изпълнение на съответните задачи</p> <p>3.4. Работи със специфичен за компютърната анимация софтуер</p> <p>3.5. Използва различни комуникационни средства за обмен на съобщения и файлове с членовете на работния екип</p>
4. Познава основите на компютърната анимация и етапите в нейното развитие	<p>4.1. Описва в исторически план основните етапи в развитието на анимацията</p> <p>4.2. Описва принципите и техниките, използвани в различните етапи от развитието на анимацията</p> <p>4.3. Посочва основните операции в процеса на създаване на анимационни филми с помощта на компютър</p> <p>4.4. Описва характеристиките и особеностите на файловите формати и видовете графични формати, използвани в компютърната анимация</p> <p>4.5. Определя характеристиките на анимационен продукт и критериите за качеството му</p> <p>4.6. Познава различните техники и технологии за създаване на анимация (класическа плакова технология, рисунка върху хартия, рисунка върху лента, живопис под камера, пясъчни техники, иглен екран, изрезкови техники, обемни техники, пиксилация, 2D и 3D компютърно генериране на обекти)</p>
<i>Специфични за специалност 2130501 Компютърна анимация</i>	
5. Създава изображения с програми за растерна и векторна графика	<p>5.1. Умее да рисува различни елементи и обекти за създаване на графични изображения</p> <p>5.2. Преобразува рисувани изображения в електронен формат със скенер или таблет</p> <p>5.3. Умее да създава изображения чрез комбиниране на обекти от други изображения</p> <p>5.4. Извършва геометрични трансформации на графични изображения или отделни техни части</p>

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
	5.5. Прилага графични ефекти върху отделни елементи или цели изображения 5.6. Умее да преобразува изображения от векторен в растерен формат и обратно 5.7. Трансформира графични изображения в подходящ за компютърната анимация формат
6. Прилага основните техники, използвани в компютърната анимация	6.1. Познава характеристиките и спецификата на съвременната компютърна анимация 6.2. Описва специфичните изисквания за създаване на анимационен продукт 6.3. Проследява основните фази при създаване на анимационен продукт чрез използване на специализиран софтуер за компютърна анимация 6.4. Познава и категоризира по сложност основните видове софтуерни продукти, използвани в компютърната анимация 6.5. Описва творческия подход при работа в тримерно пространство от гледна точка на използваните основни естетически категории
7. Създава анимационен филм, като използва специализиран софтуер	7.1. Участва в създаването на концепция и сценарий на компютърен анимационен филм 7.2. Рисува сцени и обекти от анимационен филм 7.3. Позиционира сегменти от модела с помощта на прототипи на анимационните обекти 7.4. Осъществява последователно процесите, свързани с моделиране и анимиране на обекти 7.5. Добавя визуални и звукови ефекти към анимирани обекти 7.6. Анимира сцени от анимационен филм с ключови кадри

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебен кабинет

Учебният кабинет, в който се провежда обучението по теория и практика по професията, трябва да разполага с работно място за всеки обучаван, оборудвано с компютърна конфигурация със специализиран софтуер.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават теория и практика по професията „Компютърен аниматор“ - трета степен на професионална квалификация, имат лица с висше образование, с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ от професионални направления „Теория на изкуствата“, „Обществени комуникации и информационни науки“, „Изобразително изкуство“ и др. от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2005 г.), със специалност, съответстваща на учебния предмет, който преподават.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.